

da se kmalu vidimo. — Služabniki moji, hej,“ se je obrnil k njim, „hitro preiščite ves vrt in okolico okroginokrog, morda dobimo človeka, ki mi je pismo prinesel, ter tako pozvemo, kje sta cesarični.“

In takoj so se razpršili služabniki na vse strani, preiskali ves vrt, preiskali okolico okroginokrog, a nikjer ni bilo žive duše razen na spodnjem dvorišču, kjer je lovski hlapec Slabota učil pse skakati in loviti. Nikomur niti na misel ni prišlo, da bi bil Slabota vrgel pismo ter ga tudi niti izpraševali niso in tako niso mogli zvedeti, odkod je prišlo. In zopet so domnevali, da je pismo priletelo po zraku, da mora biti junak, ki je rešil cesarični, ali čarovnik ali angel božji, ali pa . . . In tu so skomizgali z ramami ter si šepetali nekaj na uho.

Slabota pa je vadil in učil pse ter se ni brigal za nič.

(Dalje.)

Velika noč — veliki dan.

V spomin na minule praznike spisal *Ivan Stukelj*.

(Konec.)

o jutranjem duhovnem opravilu smo se vrnil domov. Vsi ljudje so se hipoma razšli, na cesti ni bilo opaziti niti otročadi niti odraslih ljudi. Vsaka družina je bila zbrana okolo mize pri jerbasu velikonočnega „blagoslova“.

Naš očka je bil vselej ta dan svečanosten v vsem svojem kretanju in dejanju. Z neko sveto resnobo nam je pri tem obedu delil velikonočna jedila. V drugih dneh je bila razdelitev jedil materina reč.

Potem pa, ko smo se nasitili, pa le ven na plan, v prirodo, kjer tudi praznuje Velika noč svoj — veliki dan. In šli smo, oče, mati, moj starejši in mlajši brat ter jaz.

Oče je bil oblečen v črno starinsko obleko, ki je bila pri rokodelcih v navadi izza usodepolnega leta 1848. Suknja mu je bila dolga ter je imela ob krajih nekoliko proč strleče škrijce. Na glavo si je del svetlosiv mehak klobuk s širokimi okrajci. Ta ali oni mlad človek, srečavši nas, se je namuznil tej nenavadni opravi, a meni je oče v nji jako ugajal, saj je lepo pristojala njegovi suhi postavi in bledemu, gladko obritemu obličju.

Mama pa je bila očetu nasprotje, rdečelična, obilnega stasa, oblečena v preprost kroj, kakršnega so tedaj nosile tržanke. Bila je tisti čas v najčistejši, najlepši dobi.

Namerili smo pot proti Staremu gradu, ki je stal na nevisokem griču za trgov onkraj potoka, nedaleč od farne cerkve, ki je stala poleg nje nekdanja grajska kapela, posvečena sv. Mariji Magdaleni in Notburgi.

Veselo je šumel potok, poskakujoč črez kamene in skale ter visoko metal srebrne pene. Zvonko je donela iz njegovih valčkov svobodna pesem

pomladi. Povodni kos se je izpreletaval nad njim, zdaj se ponical v bodro vodo, zdaj zopet posedal in pocincaval na kamenju, ki je štrlelo iz potoka, vabeč svojega tovariša, ki je blizu brega na solnčnem kraju drobil svojo srebrno zvenečo pesem.

Prišli smo črez brv do klanca, kjer je velik oreh razprostiral dotlej še gole veje. Pod njim je cvetelo vse polno sinjih vijolic. Mama je posebno ljubila te cvetice, in pomagali smo ji, da jih je kmalu nabrala lep šopek, ki si ga je pripela na prsi. Potem pa smo trgali trobentice in piskali z njimi, in tudi oče je piskal. Poleg so cvetele vetrnice s svojimi nežnimi rožnobelimi listki. Ti so ob pomladnem vetriču vztrepetavali kakor bi se bali, da zima še enkrat ponovi svoje kruto gospostvo.

Prišedši blizu cerkve, smo kreñili na desno proti grajskim razvalinam. Tu se je po zidovju in pečinah košatil bršljan in njega čili tovariš zimzelen, ki ju ne ukonča tudi najostrejša zima. Oho, in tu v kotičku med zidoma se je skrival zaledeneli sneg, kakor bi tudi on hotel vsaj od strani opazovati krasoto, veličanstvo velikega dne — vstajenje, preden izpuhti in izgine v vsemirje. Zraven je cvetela gručica belih zvončkov, njegova ljuba deca. Kako težko mu bo slovo od njih!

Dospeli smo do vrha. Rajsko lepa priroda je bila pred nami kakor nevesta v nežnozeleni obleki, posuta s cvetovi. Potok se je vil kakor srebrn pas okolo ledij in tam sneženi vrhovi, obsevani od solnca, so ji bili dijamantno ognjeni diadem na glavi.

Posedli smo nekateri na malo klopco, drugi na nizko zidovje. Naslonil sem glavo mami na ramo, objemši nje laket z obema rokama. Opojno je dehtel vijolčin duh iz njenega šopka. Nepopisno čuvstvo mi je prevzelo duha in srce. Misli so mi letele nazaj v prva detinska leta, budile so mi spomine.

Na Veliko noč je bilo kakor sedaj, pa tisti čas sem sedel mami v naročju kot petleten deček. Na bližnji smreki je pel kos svojo pesem in lastovke so v visokih lokih vzletavale pod nebo in zopet se globoko nižale, kakor bi hotele meriti to neskončnost neba, ki ga je razprostrla pomlad v jasni modrini na svoj — veliki dan vstajenja... Kakor da bi bil moj duh sedaj prvič vzletel skozi otroške oči nalik lahkokrilemu metulju, da se je prvič zavedal, da živi v brezmejnem vsemirju božjega stvarstva. In vse to je bilo tako neizrečno lepo. Moj otroški duh je imel svoj prvi — veliki dan...

*

Tam iz razpoklin zidovja je smuknil v luskinastem oklepu — martinček. Morda je to kak uklet vitezič, ki čaka — odrešenja. Nu, najbrže ostane takšen, kakršen je sedaj, a vendar se veseli krasno vznikle pomladi! — Postal je nekoliko, zazdehal kakor bi se hotel v polnih vdihih naužiti balzamičnega pomladnega vzduha.

Oče nas je sedaj spomnil nekdanjih gradov in življenja po njih. In to je znal tako mično in verno pripovedovati, saj je kot šestnajstleten deček hodil na tlako v graščino svojega rojstnega kraja ter marsikaj doživel.

Duh se mi je zdajci zamislil nazaj v tiste čase, in te razvaline so bile takoj krasen grad.

Velika noč je, orožje počiva; potihnilo je njega rožljanje.

Težka grajska vrata pod visokim portalom so se odprla, in grajski gospod s svojo gospo in otroki so se prikazali; stopali so po visokih stopnicah, da so prišli na plano.

Vitez se je vstopil tam na robu ob okroglem stolpu. Zazrl se je v krasoto pomladansko. Kakor v tiho molitev je sklenil roke ter jih povetil predse.

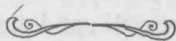
Velika noč! Vstali Zveličar je ljubil ves svet, ljubil tudi trpine! Ne hrepene li tudi tlačani doli po njegovih grajskih vaseh po svobode velikem dnevu?

Pristopila je h graščaku njegova gospa, zavesila svojo roko pod njegovo. V razcvetajočo prirodo je uprla svoje veliko, modro in milo oko. Uprla pa je tudi svoj pogled tam dol v nizke, borne koč kmetov-tlačanov. Velika noč je in nje srčna želja je, da jim zasije dan svobode. Slovanskega rodu je ona in mehkega srca, zato hoče izprositi pri gospodu soprogu svobodo tlačanega rodu...

Leta in leta, rod za rodom, je tlačansko ljudstvo hodilo o Veliki noči k tej kapeli, ki ga ni mogla obseči. Pod jasnim nebom je goreče molitve pošiljalo proti nebu ter prosilo, upalo in slednjič dočakalo neko Veliko noč — veliki dan svobode. In tedaj je v tej grajski kapeli zmagonosno zazvenela: Aleluja!

* * *

Vse smo opazovali, od vrbove vejice, posute s srebrnimi mačicami, do drobnih mušic v zraku, ki so plesale in rajale — in o vsem smo razmišljali. Naša radost ni bila na zunaj hrupna, a naša duša je pevala, vriskala: Velika noč — veliki dan!

Čolnar.

*Kakor sanje po valovih
plava, plava
čolnič moj.
Ljubko vetrec poigrava
z belim jadrom se nocoj.*

*Čolnič moj, ej, plovi, plovi
v novi svet
tam za vodoj.
Daleč so že mili krovi,
nedogleden dom je moj.*

*Tihi vetrec, žarne zvezde
priče mojih
so solzá.*

*Li za mano kdo od dragih
misli, plače, sam Bog zna.*

Fr. Kolednik.

